

NEWSLETTER

Intergenerational mentoring
for entrepreneurs

Mitä on sukupolvienvälisyys?

Sukupolvienvälisyys on sana, jota harvemmin kuulee. Sillä tarkoitetaan useamman kuin yhden sukupolven yhdessä työskentelyä, yhdessäoloa, tapahtumien ja tilaisuuksien jakamista, yhdessä oppimista ja molemminpuolista auttamista. Tavallisimmin tällaista sukupolvien välistä vuorovaikutusta koetaan perheyhteisöissä, harvemmin ystävien tai tuntemattomien kanssa. Monissa kulttuureissa vanhempia ihmisiä kunnioitetaan heidän osaamisensa, tietojensa ja viisautensa vuoksi. Nuoremmat kuuntelevat, mitä vanhemmilla on sanottavanaan ja seuraavat, mitä he tekevät. Länsimaissa tämä on harvinaisempaa – vanhuksat kokevat usein, että he jäävät huomiotta ja että heidän viisauttaan ei haluta hyödyntää. Monesti he sanovat, että kokevat olevansa näkymättömiä. Heistä tuntuu, että heitä ei arvosteta omassa yhteisössään. Tältä voi tuntua nuoristakin: heitä pidetään usein "liian nuorina tietämään asioista", eikä heidän mielipiteitään huomioida, vaikka heillä voisi olla hyviä ajatuksia ja

vaikka he ovat avoimia oppimaan uusia asioita ja omaksumaan uutta tekniikkaa.

Ikäihmiset voivat oppia nuorisolta aivan kuten nuoret voivat oppia vanhemmilta. Nuoret ovat kasvaneet tekniikan keskellä. Tekniikka onkin ilmeisin osa-alue, jolla nuoret voivat opettaa vanhempia, joilla taas on usein hankaluuksia teknisten laitteiden käytössä. Vanhempien ihmisten on vaikeampaa sopeutua muutokseen kuin nuorten, joiden elämä muuttuu jatkuvasti sitä mukaa kun elämä heidän ympärillään muuttuu.

Pysyviä Euroopan laajuisia ongelmia

Yhteiskunta voi yrittää sulkea silmänsä, mutta on kaksi todellista ongelmaa, jotka koskevat koko Eurooppaa: nuorisotyöttömyys on valtavissa lukemissa (monissa maissa yli 50 % alle 25-vuotiaista on työttömiä, eikä heillä ole työtä näköpiirissä) ja ihmisten eliniän pitenemisestä johtuvat väestörakenteen muutokset ovat jo alkaneet, ja kasvavat nopeasti (nn % Euroopan väestöstä on yli 60 vuotiaita vuoteen 2020 mennessä, eli vain viiden vuoden kuluttua).

Elinajanodote EU:ssa kasvaa entisestään. Tämä sinänsä hyvä asia tuo yhteiskuntaan ja erityisesti työmarkkinoille merkittäviä muutoksia. Avaintavoite Eurooppa 2020 -strategiassa on saavuttaa 75 %:n työllisyys vuoteen 2020 mennessä.

1. numero – Syyskuu 2015

Tavoitetta pidetään tarpeellisena, jotta varmistetaan sosiaaliturvajärjestelmien kestävyys Euroopassa tapahtuvasta väestörakenteen ikääntymisestä huolimatta. Vanhushuoltosuhde on kasvussa ja vuonna 2040 yli 65-vuotiaiden suhde työikäiseen väestöön (15–64) on yli 45 %. Useat jäsenvaltiot ovat pidentäneet työuria nostamalla eläkeikää. Lamat vaikuttavat enemmän nuorten kuin vanhempien työllisyyteen. EU:ssa nuorisotyöttömyys on 24 % – kaksi kertaa korkeampi kuin aikuisten työttömyysaste. Toiset maat ovat suuremmissa vaikeuksissa kuin toiset. Esimerkiksi Kreikassa 59 %:lla ja Espanjassa 56 %:lla nuorista on vaikeuksia löytää töitä. Toisaalta iäkkäämmät työntekijät (55–64-vuotiaat) ovat

NEWSLETTER

IntGen

Intergenerational mentoring
for entrepreneurs

yleensä työttömänä pitempään, ja he voivat jopa jäädä kokonaan työvoiman ulkopuolelle. Heillä on myös lisä- ja uudelleen koulutuksen tarvetta, koska taloudelliset perusteet pakottavat usein työskentelemään vielä eläkeiän jälkeenkin.

lääkämpiä ihmisten kokemuksen, osaamisen ja potentiaalin hukkaan heittämisestä ja sen vaikutuksista yksilöihin, paikallisyhteisöihin ja talouteen on huolestuttu.

Hylkäämisen (todellisen tai oletetun) kokemus voi nopeasti rapauttaa työtahtoa, motivaatiota ja itsevarmuutta. Monilla iäkkäämmillä ihmisillä se johtaa siihen, että he luovuttavat ja liittyvät nk. piilotyöttömien joukkoon. Monet väheksyvät omia mahdollisuuksiaan ja pitävät itseään liian vanhoina oppimaan tai tekemään töitä.

Miksi yrittäjät?

Yrittäjyys, tai yksinkertaisesti itsensä työllistäminen, on todellinen vaihtoehto kaikille työttömille tai muuten työelämän ulkopuolella oleville. Nuorille on lukuisia vaihtoehtoja oman yrityksen perustamiseen perinteisistä liiketoiminnan aloista uusiin huipputeknologian alan vaihtoehtoihin, monien muiden

ohella esimerkiksi sovellusten kehittäminen ja verkkosivujen suunnittelu. He saattavat kuitenkin tarvita apua ideoiden toteuttamiskelpoisuuden arvioinnissa, yrityksen perustamisessa ja siihen liittyvissä juridisissa asioissa sekä ideansa markkinoinnin suunnittelussa. Osa saattaa toivoa tulevansa kuuluisiksi yrittäjiksi kuten Richard Branson, joka tunnetusti perusti lähes rahattomana Virgin Records -yrityksensä asuntoveneestä käsin, tai Mark Zuckerberg, joka perusti Facebookin opiskellessaan vielä yliopistossa. Esimerkkejä on lukuisia muitakin, esimerkiksi Bill Gates, joka on nyt yksi maailman rikkaimmista ihmisistä. Suurin osa alkavista yrittäjistä kuitenkin vain perustaa pienen yrityksen ja tekee ahkerasti töitä saadakseen sen kannattavaksi ja pitääkseen sen toiminnassa ensimmäisten kovien vuosien yli. Monet vanhemmat ihmiset putoavat työvoiman ulkopuolelle globaalien markkinoiden muuttuessa. Monentyyppisissä yrityksissä tarvitaan vähemmän työvoimaa, ja jotkut työnantajat haluavat töihin vain nuoria ihmisiä, koska ajattelevat, että yli 50-vuotiaat työntekijät eivät "sovi tiimiin". Vaikka ikäsyrijintä on laitonta, tapahtuu sitä

silti usein. Osa näistä ihmisistä on haaveillut oman yrityksen perustamisesta, mutta he pelkäävät siihen liittyvää riskiä, erityisesti, jos heillä on perhe elätettävänä.

Työelämän ulkopuolelle jääminen voidaan nähdä myös mahdollisuutena. Monet valitsevat yrittäjyyden, kun riski on pienempi – eli silloin, kun työn saaminen näyttää joka tapauksessa epätodennäköiseltä. Isossa-Britanniassa näitä henkilöitä kutsutaan nimellä "olderpreneur" (sanoista older, 'vanhempi' ja entrepreneur, 'yrittäjä'), ja heitä on paljon.

Myös nämä vanhemmat yrittäjät tarvitsevat apua, sillä he ovat usein tietämättömiä niin yrittäjyyteen, kassavirtoihin, markkinointiin, sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan markkinointiin kuin Google Analytics -analysointityökaluun liittyvistä asioista.

Joissakin Euroopan maissa, erityisesti entisen itäblokin alueella, yksinyrittäjyys on vilkasta ja monille yrityksen perustaminen on luonteva vaihtoehto. Suomi taas on esimerkki maasta, jossa yrittäjyys taantuu jatkuvasti ja tarvitsee lisäpontta, jotta useammat rohkaistuvat perustamaan oman yrityksen. Joissakin maissa alueellinen

NEWSLETTER

IntGen

Intergenerational mentoring
for entrepreneurs

talouskehitys rohkaisee tietyn tyyppisten yritysten perustamiseen. Esimerkiksi Bristolin kaupunkiin Länsi-Englannissa on syntynyt alue, joka kuhisee menestyviä yrityksiä: sadat nuoret ovat lähteneet yrittäjiksi multimedia-alalle. He ovat saaneet apua talousstrategioista, erityismarkkinoinnista ja kokeneempien yritysten ja yksilöiden ympärille syntyneistä innovaatiokeskittymistä.

Euroopassa siirtyy joka vuosi satojatuhansia yrityksiä uuteen omistukseen, kun nykyinen omistaja jää eläkkeelle tai luopuu muusta syystä yritystoiminnasta. On arvioitu, että joillakin alueilla menetetään joka vuosi jopa noin 150 000 yritystä ja 600 000 työpaikkaa epäonnistuneiden omistajanvaihdosten vuoksi. Nämä ovat yleensä vakavaraisia pk-yrityksiä, joilla on runsaasti arvokasta tietotaitoa, kokenut henkilökunta, toimivat tuotteet sekä vakiintunut asiakaskunta. Tällaisen yrityksen lakkauttaminen epäonnistuneen omistajanvaihdoksen vuoksi tarkoittaa, että yrityksen tuottavuuspotentiaali menetetään peruuttamattomasti.

Yrittäjyyskoulutuksen antamia

valmiuksia pidetään yleisesti hyvänä pohjana moneen eri tarkoitukseen, ei vain oman yrityksen perustamiseen. Tiimityö tai projektinhallintataidot ovat luonnollisesti hyödyllisiä monissa tehtävissä. Sopeutumiskyky ja kyky ennakoida työmarkkinatrendejä ovat niin ikään hyödyllisiä. Tällaiset valmiudet myös rikastuttavat oppijoita ja tekevät heistä parempia kansalaisia.

Mikä rooli on mentoroinnilla?

Mentori voi auttaa suuresti uutta yritystä ja uutta yrittäjää yrityksen perustamisessa ja toimintakuntoon saattamisessa. Mentori ei ole valmentaja eikä opettaja, vaan joku, jolla on kokemusta ja joka voi ohjata yritystä oikeaan suuntaan, jotta se voi menestyä ja kasvaa. Mentorointi ei ole tae yrityksen menestykselle, mutta se voi varmasti olla avuksi. Noin 50 % uusista yrityksistä epäonnistuu ensimmäisen viiden vuoden aikana, joita kutsutaankin yrityskehityksen kuolemanlaaksoksi. Jotta Eurooppa 2020 -strategian mukaiset talouskasvutavoitteet saavutetaan, on elintärkeää kasvattaa nuorten yritysten kestävyttä ja kilpailukykyä. Tähän tarvitaan kohdistettua tietoa,

ammattimaisia palveluja ja teknistä tukea. Euroopassa ja Yhdysvalloissa jo olemassa olevat ohjelmat ovat osoittaneet, että kokeneilta yrittäjiltä saatu mentoriapu lisää sitkeyttä, edistää kasvua ja kasvattaa uusien yritysten määrää. Uusille yrityksille tarjottavaa innovointiapua pidetään olennaisen tärkeänä.

Tietotekniikka ja internet ovat tärkeimmät kansallisen talouskasvun lähteet ympäri maailmaa. Euroopassa pk-yritykset, jotka hyödyntävät digitaalitekniikkaa, kasvavat kaksin- tai kolminkertaisella nopeudella. Tämän vuoksi eurooppalaisilla yrittäjillä tulisi olla tarvittava tietotaito, osaaminen sekä tietotekniset laitteistot ja ohjelmistot, joita näiden markkinoiden mahdollisuuksien hyödyntämiseen vaaditaan – erityisesti, mikäli he päättävät toimia pelkästään tai pääsääntöisesti verkossa.

Monet vanhemmat ihmiset haluavat tehdä osuutensa yhteiskunnan ja oman yhteisönsä hyväksi vielä eläkkeelle jäämisen jälkeen, ja moni on aktiivinen vielä 80- ja 90-vuotiaanakin. Mikäli he ovat menestyneet yrittäjinä, heillä on arvokkaita taitoja. Näistä henkilöistä tulisi ihanteellisia mentoreita niin nuorille kuin vanhoillekin, ja he

NEWSLETTER

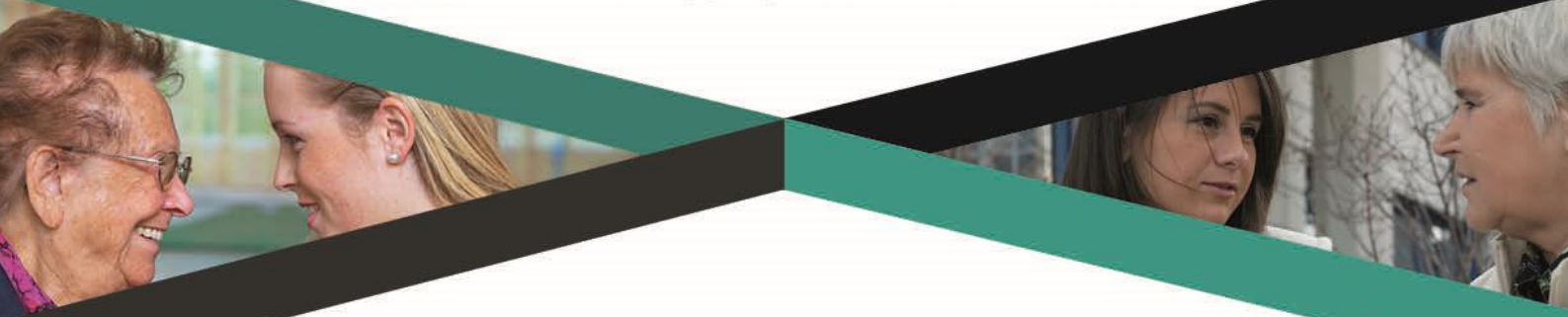
IntGen

Intergenerational mentoring
for entrepreneurs

voisivat jakaa kallisarvoista tietoa oman yrityksen perustamisesta ja yrittäjänä toimimisesta. On myös monia työssäkäyviä ja menestyneitä liikemiehiä ja -naisia, jotka haluavat omalta osaltaan auttaa nuorempia pääsemään urallaan alkuun ja jotka antavat mielellään aikaansa uusille yrityksille. He voivat esimerkiksi palkata työntekijöitä oppisopimuksella, antaa työharjoittelumahdollisuuksia opiskelijoille, jotka saavat tästä arvokasta kokemusta, tai mentoroida uutta yritystä tai nuorta henkilöä.

INTGEN-projekti

Vuonna 2014 alkanut, 3-vuotinen INTGEN-projekti luo koulutusta mentoreille, jotta he voivat kouluttaa yrittäjiä. Se luo myös yrittäjyyskoulutusta, jonka avulla tuetaan pienten yritysten perustamista ja kasvua – autetaan yrityksiä menestymään. Lisätietoja saa projektin verkkosivuilta tai tilaamalla uutiskirjeen jonkin alla mainitun yhteistyökumppanin kautta.

Partners of IntGen

Project Coordinator

cdea

Centro de Formación de Administración y Hostelería S.L. (cdea)
PASEO DE BERIO 50
20018, DONOSTIA-SAN SEBASTIAN
Pais Vasco, Spain
mjirastorza@irakasleak.cebanc.com

Bath College, Avon Street
Bath BA1 1UP, United Kingdom
Matt.finch@bathcollege.ac.uk

Age UK Bath and North East Somerset
18 Kingsmead Square, Bath BA1 2AE
United Kingdom
janet.dabbs@ageukbanes.co.uk

Errotu Taldea S.L.P
Bera Bera Pasealekua 75,1°
20009 San Sebastian
Pais Vasco, Spain
mjmorenojuan@gmail.com

consulting

p-consulting.gr
1 ANTHEMIU & K. PALAMA STR
26442 Patras, Greece
pga@p-consulting.gr

European Forum for Vocational
Education and Training (Efvet)
rue d'Arlon 40
1000, Brussels Belgium
efvet-office@efvet.org

SECOT
PLAZA DE EUROPA, 20018,
DONOSTIA-SAN SEBASTIAN
Pais Vasco, Spain
easdel@secot.org

Erasmus+

Co-funded by the
European Union

This document reflects the views only
of the authors, and the Commission
cannot be held responsible for any use
which may be made of the information
contained therein.

Small Business Focus
16 Walcot Buildings
Bath, BA1 6AD, United Kingdom
anj@hendersoncommunications.co.uk

Haaga-Helia

University of Applied Sciences Ltd.

Haaga-Helia University of Applied
Sciences
RATAPIHANTIE 13
Helsinki, Finland
kitte.martinen@haaga-helia.fi